

oralov rodovitne zemlje, to naj dobi oni, ki jo rabi in jo bode obdeloval.

Naša valuta se mora povzdigniti, varovati pa pri tem naše ljudstvo pred preobčutno škodo. Radi tega nam mora in bode zamenjala vlada naši 2 kroni za en dinar, s tem nas reši ničvrednega Avstrijskega papirja, za dinar bomo dobili dvakrat, trikrat toliko, kar je danes na mednarodnem trgu 100 dinarjev vrednih 380 kron.

Z valutnim vprašanjem v zvezi pa je naše vojno posojilo. Našim mladoletnim so pokradli, z grožnjami oropali naše zavode, občine in posameznike njih premoženje, vsled česar zahtevamo, da prevzame naša nova država vojno posojilo teh majhnih in potrebnih. Tistim pa, ki so si na stroške drugih nakupili med vojno tisoče in milijone, tem vojnim dobičkarjem pa treba vzeti, pridjati pa drugim zlasti našim uradnikom in delavcem, ki so plačani danes za ves svoj trud tako sramotno, da nimajo za vsakdajni kruh, še manj pa, da bi lahko živeli človeka dostojno življenje.

To so prve velike naloge, katere hoče izvršiti Jugoslovanska demokratska stranka in njeni poslanci, združeni v demokratskem kljubu, ki šteje danes večino poslancev narodnega predstavništva in kateremu spada večina ministrov. Da pa to dosežemo, treba nam trdne upore v naših organizacijah in radi tega na delo vsi, katerim leži na srcu procvit in dobrobit naše mlade pa svobodne države.

V debato so med drugimi posegli gospodje kom. Meža, dr. Fermevc, Pogrujc, Anton Toplak, davč. u. Pihler in dr. Šalamun, kateri slednji je v živem govoru naslikal način, kako naj vlada povzdigne našo valuto, reši vojno posojilo naših slojev pri tem pa varuje davkoplačevalca, pritegne pa tem bolj vojne dobičke.

Po tem lepo uspelem shodu vršil se je občni zbor krajevne organizacije Jugoslovanske demokratske stranke za Ptuj, kateri si je izvolil sledeči odbor: predsednik dr. Franc Jurtela, tajnik dr. Franjo Šalamun, blagajnik Ferdo Skuhala, predsednikov namestnik dr. Tone Gosak, odborniki gg. dr. Ivan Fermevc, dr. Matej Senčar, veletrgovec Franc Čuček, živinozdravnik dr. Zavrnik, mizarški mojster Štefan Horvatič, žel. uradnik Andrej Haladeja, ga. Mirka Fermevčeva in Valentina Kauklerjeva, kot pregledovalca računov: Pihler in Sagadin. Kot delegata v izvrševalni odbor se je enoglasno izvolilo g. dr. Ivana Fermevca.

Gospodarstvo.

Trgovinski promet se zopet prične. LDU Amsterdam, 9. aprila. (DKU) „Press-bureau Radio“ poroča iz Washingtona, da je trgovinski promet na Renu s Švico otvorjen. Vojni trgovinski urad objavlja, da se more pričeti trgovina z Nemško Avstrijo, Sibirijo, Palestino, Alzacijo-Lotaringijo, Sirijo, Macedonijo, Srbijo, Romunijo, Grško, s Čehoslovaško državo, z Bolgarijo, s Turčijo, z lukami Črnega morja, z nemškimi kolonijami, z zasedenim nemškim ozemljem, z jadranskimi lukami, z Albanijo, Luksemburgom, z Bosno, s Hercegovino, z Dalmacijo, s Poljsko in z Estonsko.

Preskrba z mesom. Glasom naredbe delne vlade v Ljubljani, oddelek za prehrano z dne 8. sušca 1919 šte. 397 (Uradni list z dne 11. sušca 1919) se je razglasil promet z živili, živino in drugimi gospodarskimi potrebščinami prost. Po tej naredbi smejo mesarji sami kupovati klavno živino. Na to živino, ki jo mesarji sami nakupijo, bodo morali seveda iz lastnega doplačati povišek 1 K 50 v za 1 kg žive teže. Maksimalne cene za živino ostanejo v veljavi. Meso od te živine smejo mesarji prodajati in sicer prednjo za 12 K, zadnje za 14 K. V prodajalnah oziroma na stojnicah se morajo na vidnem kraju označiti prodajne cene in vrsta oziroma kakovost mesa. Od 1. aprila 1919 ne plačuje „Vnovčevalnica za živino“ premije po 1 K 50 v za kg. Pri-

pominja se, da ostanaje kontingentni za porabo mesa, ki so se določili pozameznim občinam do preklica neizpremenjeni in da ostane za sedaj tudi izvoz živine preko mej Slovenije še prepovedan. Slednjič se še opozarja na določila ministerstva izvršilne naredbe z dne 7. sušca 1919 šte. 2604 (Službene novine šte. 16 z dne 11. sušca 1919) glasom katere veljajo za nakup in prodajo tudi še nadaljne določbe trgovskega in obrtnega zakona in naredbe, ki so s temi zakoni v zvezi. Dalje prepoveduje § 3 omenjene naredbe prodajati ali ponujati na prodaj živila ali gospodarske potrebščine po cenah, ki za toliko presegajo nabavne ali splošne tržne cene, da bi hotel s tem prodajalec izbiti za se ne primerno visok dobiček. To določilo se da brez dvoma uporabljati na vse prekupce, ki brez vsake obrtne pravice nakupujejo živino in jo, seveda s primernim dobičkom zopet prodajajo, ker so ravno to tisti verižniki in dražilci, ki povzročajo dviganje cen na občutno škodo konzumentov. Za ta primer velja specijelno tudi določilo § 10 naredbe, ki omenja poleg navijalcev cen tudi še posebej tiste osebe, ki izigravajo intencije ministrske naredbe na škodo konzumentov. Prestopek § 3 naredbe kaznuje politično okrajno glavarstvo z zaplenbo blaga, razven tega z denarno globo do 20 000 K in zaporom do 6 mesecev.

Štetje živine v ptujskem okraju je pokazalo v svečanu letošnjega leta sledeče stanje: 13557 posestnikov ima skupaj 33145 komadov goveje živine všteta teleta, 6081 konj, 36675 svinj s všteti praseti, 263 ovac in 552 koz. Žalosten je uspeh goveje živine; na enega posestnika pride povprečno preračunano 2½ goveda in med temu pride krav na enega posestnika le 1¼ krave. To znači toliko, kakor, da nimajo posestniki niti za sebe dovolj mleka. Med govejo živino je 4877 telet do ½ leta, 3720 komadov mlade živine do 1½ leta, 665 bikov od 1½ leta naprej, 2769 telic od 1½ leta naprej, 17564 komadov krav, 1293 volov od 1½ leta naprej, 2257 volov od 3 let naprej. Med številom svinj je 17342 plemenskih in 234 merjascev, torej bi odpadlo na enega merjasca letno 74 svinj enkrat zaskočenih. Povprečno se sme računati dvojno število. Iz tega sledi, da se merjasci negospodarsko izrabljajo in so po kakovosti že itak slabi. Po kakovosti je splošno živinoreja zaostala, ker se med vojno ni gledalo, kakšna živina se vzgoji, ampak je le vsakdo skrbel za to, da mu še nekaj ostane. Torej imamo dobro pet let računati, predno bomo zlasti z govedorejo dosegli predvojno stanje. O kakovosti še takrat ne bomo mogli mnogo govoriti. Zato pa veljaj klic vsem živinorejcem, da ne prodajati dobrih telet zlasti ne mesarjem, raje sosedom, da se ohranijo za pleme.

Konjerejska zadruga v Ptujju je imela pretečeno nedeljo svoj izvanreden občni zbor. Novo načelstvo sestoji iz pos. Janeza Graharja kot načelnika, namestnik je Simon Toplak poslovodja živinozdravnik Dr. Zavrnik, odbornika pos. in poslanec Brenčič in Habjanič. V nadzorništvo so izvoljeni pos. Mustafa, Matjašič in Vršič. Torej je vendar enkrat prodrlo načelo, da morajo biti v kmečkih organizacijah kmetje. Seveda se pričakuje tudi od njih, da bodo izpolnjevali svoja mesta. Prva naloga zadruga je, da zbere okrog sebe mnogo članov, vse konjerejce. Če bi tudi v prvem času ne imel posamezni član gmotnih dobičkov, ima že to prednost, da zamore svoje misli spreminjati v predloge in dejanja, ki jih mora zadruga vpoštevati. V skupnosti se da mnogo več doseči, nego v posameznosti. Prva naloga zadruga bo, da povzdigne konjerejo v posameznem in skupnem. V posameznih slučajih mora biti združni živinozdravnik vsakemu članu z nasveti na razpolago. To so zlasti vprašanja hlevov in plemenjenja. To je dober izbor posameznih žrebcev za posamezne kobile. V skupnosti mora skrbeti zadruga za to, da bodo deležni posamezni člani vseh mogočih ugodnosti od strani vlade in drugih oblasti in imeti pred-

nost pred neorganiziranimi konjerejci. Ena izmed važnih zadev bodo v tem oziru rodbinska knjiga in zadrुžni sejmi. Pri teh slednjih se bodo konjerejci med sabo spoznavali, si menjevali izkušnje, si pomagali z nasveti in si okrepili čut okupnosti, tako da bo dober material ostal v njihovih rokah. Nadalje bodo povzdignili ti sejmi splošni ugled konjerejcev, ker bodo lahko postavili na sejem najboljša živinčeta in se bodo le ta v prvi vrsti vporabljala za pleme. S časoma bodo zginile slabe postave konj, ki se še tu pa tam vidijo, iz združnega okraja. Seveda bo to delo nekaj let, nekaj let pridnega merjenja in precenjevanja. Prva tozadevna preiskušnja bo še to leto proti jeseni. Takrat se bo dogladalo kaj je dobro še naprej gojiti in kaj izbaciti iz plemena. Za sedaj velja samo: organizirati se.

Dopisi.

S polja. Vojska je rodila preobilo gorja ter ostavila poleg drugih zlih posledic zlasti pijančevanje in posurovelost naših fantov, došlih od vojakov. Mnogi od njih se nikakor ne morejo otresti se v vojski navzete posurovelosti ter se ne morejo privaditi poštenemu in mirnemu življenju, zato pa ponoči po naših vaseh nikoli ni ljubega miru. Noč za nočjo se tu kriči, razgraja, izziva in tudi s strelbo vznemirja od dela izmučeno in počitka potrebno prebivalstvo. Korajžo si pa dobe ti ponočnjaki v nekaterih za nje vsak čas odprtih krčmah in vinotočih. Ker pijančevanju noče biti konca, bo treba, proti temu zlo kaj ukreniti. Poučljiva beseda tu ne za-leže nič, za njo so ti ljudje nedostopni; občine pa pri najboljši volji nimajo moči, da bi naredili mir in red, zato prosimo, naj višja oblast poseže vmes. Treba bo s strogo odredbo preprečiti ponočno popivanje ter omejiti število krčem, a novih nepotrebnih koncesij pa sploh ne dovoljevati. Naj bo v Jugoslaviji malo krčem, a iste poštene! Vinotoči, prodajalne opojnih pijač pod katerim koli imenom so pa na kmetih povsem nepotrebne in so največkrat kot zbirališča in zavetišča ponočnjakov, pretepačev in hujskačev še hujska zla kot najslabše krčme in zato proč z njimi.

Prvi napad na naš list je prišel od mariborske „Straže“. V številki od 11. aprila piše: . . . „v Ptujju je začel izhati „Ptujski list“ enkrat na teden in ti listi se bodo gotovo potrudili, da na nelojalen način zatrejo naše liste“. Ali smo dali mi povod k temu sumničenju? Po našem prepričanju mora vsak po svojih zmöžnostih sodelovati za kulturno in gospodarsko povzdigo naroda. To hočemo tudi mi in si ne damo tega braniti od nikogar, kakor tudi mi nikomur ne bрани-mo poštenega dela za narod.

Pomanjkanje učiteljstva se bridko občuti na kmetih, odkar smo prevzeli šolstvo mestih, kjer rabimo veliko slovenskih učiteljev in in učiteljic. Kmetje se pritožujejo, ker so učitelji odšli, novi pa niso prišli na njihova mesta. Prizadete občine se naj obrnejo na okrajni šolski svet, da jim čimprej spravi nove učne moči. V Ljubljani je baje dovolj mladih učiteljic, ki pa nočejo iti na kmete, ne znabiti iz ošabnosti, ampak ker zunaj ne morejo živeti. Dostikrat učitelj niti stanovanja ne dobi, še težje pa hrano. Poskrbite za stanovanje in hrano ter naznanite pri razpisu službe, pa boste dobili učiteljstvo. V šolskem okolišu je več sto kmetov, če vsak da 1 kg zrnja ali moke, ¼ kg masti, košček mesa ali klobaso, tega ne bo niti čutil. To se da gostilničarju po zmerni ceni pod pogojem, da daje učiteljstvu hrano po primerni ceni. Tako bo pomagano vsem!

Iz Brega pri Ptujju. Na našem obrežju Drave, kjer je bilo prej lepo kopališče, se skladajo sedaj razni odpadki in smeti. Ali ni škoda lepega prostora! Opozarjamo občinski urad na Bregu in druge prizadete faktorje, da prepovejo nemudoma izkladanje smeti na obrežju in odkažejo zato drugi primernejši prostor.